

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ડ 2022 સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 ગુજરાતી

Question Paper – 5

વિભાગ - B

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો. (04)

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

કૃતિ

17. હાઈકુટી

18. એક બપોરે

19. દિવસો જુદાઈના જય છે

20. વતનથી વિદાય થતાં

કર્તા

(અ) રાવજુ પટેલ

(બ) જયંત પાઠક

(ક) બરકત વીરાણી

(સ) ગની દહીંવાલા

(ઇ) મુરલી ઠાકુર

(બ) નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો:

21. શીતવંત સાધુને પરમાર્થ માં પ્રીત હોય છે. (04)

22. કવિ નણ ભરીને પ્રિતમ ને સંબોધન કરે છે.

23. જુદાઈના દિવસો મિલન સુધી લઈ જશે.
(મિલન, વિરહ, વેદના)

24. બરકત વીરાણીનું ઉપનામ બેફામ છે.
(સુંદરમ, બેફામ, બેદિલ)

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો : (02)

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

25. ગાંધીજી પાસે કર્યું સશક્ત આયુધ હતું ?

➢ ગાંધીજી પાસે 'સત્ય' નામનું સશક્ત આયુધ હતું.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

26. કાવ્યનાયક અશ્રુઓને કોના જેવાં ગણાવે છે ?

➢ અશ્રુઓને રંકના રત્નસમાં ગણાવે છે.

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

(S) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે બે) (04)

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

OCEAN
કલાસીસ

27. કેદીએ ચાલતા કવિ શાનો અનુભવ કરે છે ?

➤ વતનનું ઘર છોડીને કવિ કેદીએ ચાલી રહ્યા છે પણ વિદ્યાયની વેળા વસ્થી છે. તેમના પગ જણે અવળી દિશામાં ચાલી રહ્યા છે ! જણે વતનના ઘર ભણી પગ આગળ વધે છે. મહામહેનતે ચાલવા પણ પગ ઉપડે છે, પરંતુ વેદનાથી આંખોમાં આંસુ ઉલ્લાસ આવે છે. રસ્તે ચાલતા કંટાળી ડાળીએ પણ દેખાતી નથી.

► જાણે લોહીના ટરિયા ફુંટયા હોય અને એમાંથી રકત ઝે
તેમ કવિનું હૈયું વિદ્યાધની વેદનાથી ઘેરાઈ જાય છે.

28. સુષ્ટિનું સૌદર્ય કવિને ક્યાં ક્યાં જોવા મળે છે?

➤ કલાપીએ કાવ્યમાં પ્રકૃતિ તેમજ પ્રાણી જગત સાથેનું સોહમ સૌદર્ય તેમજ સૌદર્યદ્રષ્ટિને આવરી લીધા છે. કવિ વૃક્ષો, પક્ષીઓ, કુલ, વેલાઓ તેમજ ઝરણામાં સુષ્ટિના સૌદર્યને જુએ છે. વૃક્ષો ઉપર કલરવ કરતા પક્ષીઓના ગીતોમાં પણ કવિ સૌદર્યનો અનુભવ કરે છે.

29. કવિ ગુજરાતીને 'મહાજાતિ' શા માટે કહે છે?

➤ ગુજરાતી પ્રજા સાહિત્યિક પ્રજા છે, વિરલ છે, અન્યાયી છે, દેશ-વિદેશમાં એની ખ્યાતિ છે. કહેવાય છે કે જ્યાં જ્યાં વસે ગુજરાતી

ત્યાં સદાકાળ ગુજરાત. આમ, સમગ્ર વિશ્વમાં વિસ્તરતી જતી ગુજરાતની બોલબાલાને લીધે કવિ ગુજરાતને મહાજાતિ કહે છે.

(ઇ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ-દસ વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : (ગમે તે બે)

(06)

30. 'માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?' કાવ્યનો મધ્યવત્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.

➤ 'માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?' ગીતના કેન્દ્રમાં છે : માધવને મેળવવા માટેની વાંસળીના સૂરની તીવ્ર ઉલ્લંઘણ. આ સૂર કૃષ્ણાથી વિખૂટો પડી ગયો છે. આથી કૃષ્ણાના વિરહમાં તડપતા સૂરે કૃષ્ણાની શોધ આદરી છે. એ બાળ કૃષ્ણા સાથે જોડાયેલાં તમામ સજીવ-નિર્જીવ તત્ત્વો પાસે જઈ 'મારા માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?' એવો પ્રશ્ન પૂછે છે.

એને ખાતરી છે કે કૃષ્ણ એને ક્યાંકથી તો મળશે જ. એટલે
સૌપ્રથમ કૃષ્ણની ચરણરજથી પવિત્ર શવેલી મારગની ધૂળને પૂછે છે.
ત્યાંથી કોઈ જવાબ ન મળતાં એ યમુનાનાં વહેણા પાસે જાય છે. ત્યાં
પણ એ યમુનાનાં વહેણને મૂંગાં જોઈ અને રાધાની આંખને ઉદાસ
જોઈ નિરાશ થાય છે. પવનની લહેરખી એને વ્યાકુળ કરે છે અને
બહાવરી રાત્રિનાં પગલાંના સ્પર્શથી રાતરાણીને આકળમાં નહાતી જુએ
છે, પણ વાંસળીના સૂરની કૃષ્ણને મેળવવાની ઉત્કંઠા સંતોષાતી નથી.

કૃષ્ણના મુગટનું મોરપિછ ઉડતું આવે તો એના સુંવાળા રંગ
સાચવવાની એને છચ્છા થાય છે. અંતે સૂરમાં એક આશાનું કિરણ જાગે
છે. સૂરને પોતાની મોરલીના આભમાં કૃષ્ણના નામનો ચંદ્ર ઉગતો
દેખાય છે અને એ ચંદ્રનાં કિરણોનું તેજ યમુનાના જળમાં રેલાય છે.
હવે એને પાતાળમાં હરિવર (કૃષ્ણ) પરખાય (દેખાય) છે. અહીં સૂરની
શોધ પૂરી થાય છે અને કૃષ્ણનું દર્શન પામે છે.

31. સ્વજનો માટેનો કાવ્યનાયકનો ભાવ 'ચાંદલિયો' લોકગીતના આધારે વર્ણવો.

➤ મધુર કંઠે શરદપૂનમની રાતે 'ચાંદલિયો' લોકગીત ગાતી
કાવ્યનાયિકાએ એક-એક શબ્દમાં સ્વજનો પ્રત્યેની લાગણીને વાચા
આપી છે. સાસુસસરા એનાં પૂર્વજન્મનાં માતાપિતા છે. એના જેઠ
અષાઢ મહિનાના વરસાદ જેવા છે, તો જેઠાણી અષાઢની ઝબૂકતી
વીજળી જેવી છે. એનો દિયર ચંપાનો છોડ છે, અને દેરાણી એ
છોડની નાજુક પાંદડી જેવી છે.

**નણંદ એની વાડીની વેલ છે અને નણાઈ એની વાડીમાંનો
મૌર (મૌરલો) છે. કાવ્યનાયિકાએ એક-એક સ્વજનની ખૂબ સુંદર
તુલના કરી છે. અંતમાં 'પોતાનો પતિ' એમ કહેવાને બદલે 'પરણ્યો
મારો સગી નણંદના વીર' જેવા શબ્દો પ્રયોજ્યા છે. મારો પતિ તો
ઘરો, પણ એની પહેલાં એ એની બહેનનો વીર છે. આમ કહીને
કાવ્યનાયિકાએ ભાઈ-બહેનના મધુર સંબંધની મીઠાશને મહત્ત્વની
ગણી છે. અંતમાં તેના હૈયામાં તાણીને બાંધેલી નવરંગી પાદીમાં
શોભતા રૂપાળા પ્રભાવશાળી પતિને પાચ્યાનો આનંદ છે.**

આમ, શરદપૂનમની રાતે ચોકમાં ચાંદલિયો ઊગ્યો અને સુખદ
વાતાવરણ સર્જીથું તેનું મધુર વર્ણન કાવ્યનાયિકાએ તેની સખી પાસે
કર્યું છે. આ લોકગીતમાં કાવ્યનાયિકા તેની સાસરીમાં સુખી છે તેનો
અણાસાર પણ આપી દીધો છે. કૌદુર્યિક જીવનના મધુર સંબંધોનું આ
ભાવચિત્ર અત્યંત સુંદર છે.

32. નરસિંહ મહેતા વૈષ્ણવજ્ઞનનાં કયાં કયાં લક્ષણો જણાવે છે, તે તમારા શબ્દોમાં લખો.

➤ નરસિંહ મહેતા વૈષ્ણવજ્ઞનનાં લક્ષણો દર્શાવતાં જણાવે છે.
કે સાચો વૈષ્ણવજ્ઞ હંમેશાં પારકાનાં દુઃખ દંડ દૂર કરે છે, પણ
મનમાં ઉપકાર કર્યાનું સહેજે અભિમાન રાખતો નથી. દુનિયાની
તમામ વ્યક્તિને તે વંદન કરે છે અર્થાત् તે સૌનો આદર કરે છે. તે
કોઈની નિંદા કરતો નથી. તેનાં મન, વાણી અને ચારિચ્યમાં કોઈ
ભિન્નતા જોવા મળતાં નથી, એવા વૈષ્ણવજ્ઞનની માતાને ધન્ય છે.

સાચા વૈષ્ણવજ્ઞનની નજરમાં સૌસમાન છે. તેણે ઇચ્છા /

ક્રમનાનો ત્યાગ કર્યો હોય છે. તે પરસ્ક્રીને માતા સમાન ગણે છે.

તે ક્યારેય અસત્ય બોલતો નથી અને પારકાના ધનને હાથ પણ

અડાડતો નથી. વૈષ્ણવજ્ઞ મોહમાયાથી પર હોય છે. તેના અંતરમાં

દઢ વૈરાગ્ય હોય છે. તેનું ચિત હંમેશાં રામનામની ધૂનમાં જ લીન

હોય છે. તે નિલોભી, નિષ્કપટી અને નિર્મળ હોય છે. તેણે કામક્રોધ પર

વિજય મેળવ્યો હોય છે.

Thanks

For watching